



Sp. zn. 3242/2016/VOP/JŠ
Datum 6. března 2017

Vážený pan
Bc. Jakub Nekolný
starosta
Městský úřad Český Brod
náměstí Husovo 70
282 01 Český Brod

Vážený pane starosto,

dovolte mi, abych Vás informoval o dalším průběhu šetření ve věci postupu Městského úřadu Český Brod (dále také „městský úřad“) v řízení o žádosti o prominutí místního poplatku za komunální odpad.

Nejprve bych rád poděkoval za spolupráci a vstřícnost pověřených zaměstnankyň městského úřadu při místním šetření. Uvítal jsem pak zejména snahu městského úřadu o nápravu jeho postupu (resp. postupu rady města) při vyřizování žádostí o prominutí místního poplatku za komunální odpad.

Dovoluji si na tomto místě shrnout základní rámec mého šetření.

Podáním ze dne 19. května 2016 se na mě obrátila A. B. (dále jen „stěžovatelka“). V podání zpochybňovala především způsob vyřízení jejích žádostí o prominutí místního poplatku za komunální odpad.

Stěžovatelce vznikla dvojí povinnost uhradit místní poplatek za komunální odpad, neboť má na území města Český Brod trvalý pobyt a současně zde vlastní nemovitost, ve které není hlášena k trvalému pobytu žádná fyzická osoba. Stěžovatelka nesouhlasí s povinností platit místní poplatek z důvodu vlastnictví nemovitosti, kde nikdo nebydlí a není zde produkován žádný odpad.

V dané věci nebylo sporu o tom, že stěžovatelce skutečně vznikla dvojí povinnost uhradit místní poplatek za komunální odpad. Město Český Brod totiž zavedlo místní poplatek za komunální odpad¹ na základě zákona o místních poplatcích, který za poplatníka označuje mimo jiné **každou fyzickou osobu, která má v obci trvalý pobyt a současně každou fyzickou osobu, která má ve vlastnictví stavbu určenou k individuální rekreaci, byt nebo rodinný dům**, ve kterém není hlášena k pobytu žádná fyzická osoba.² Důvody vzniku povinnosti platit

1 V roce 2016 upravovala místní poplatek za komunální odpad obecně závazná vyhláška města Český Brod č. 1/2015.

2 Ustanovení § 10b odst. 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů:

„(1) Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů platí

a) fyzická osoba,

1. která má v obci trvalý pobyt,

2. které byl podle zákona upravujícího pobyt cizinců na území České republiky povolen trvalý pobyt nebo přechodný pobyt na dobu delší než 90 dnů,

místní poplatek za komunální odpad se vzájemně nevylučují. Fyzické osobě proto může vzniknout vícenásobná povinnost k úhradě místního poplatku.

Ode dne 29. října 2015 může městský úřad na žádost poplatníka zcela nebo částečně prominout místní poplatek za komunální odpad.³ Novela zákona o místních poplatcích současně zakotvuje, že lze prominout i poplatek nebo jeho příslušenství vzniklé přede dnem účinnosti této novely.⁴ Stěžovatelka této možnosti využila a požádala o prominutí místního poplatku dne 23. prosince 2015, dne 22. února 2016 a dne 29. března 2016.

Městský úřad na žádosti stěžovatelky reagoval přípisem (resp. usnesením rady města) ze dne 26. února 2016, kterým stěžovatelku pouze vyrozuměl o tom, že její žádost o prominutí rada města neschválila. Tento postup městského úřadu (resp. rady města) při rozhodování o žádosti o prominutí místního poplatku považuji za nepřípustný. **Podáním žádosti se totiž u městského úřadu zahajuje řízení, jehož výsledkem je rozhodnutí o žádosti**, které musí obsahovat všechny náležitosti kladené na rozhodnutí podle § 102 daňového řádu.⁵

Ustanovení § 16a zákona o místních poplatcích je zvláštní úpravou institutu prominutí daně (poplatku) oproti úpravě obsažené v § 259 daňového řádu. Vzhledem k tomu, že zákon o místních poplatcích neřeší beze zbytku procesní postup při rozhodování o snížení nebo prominutí poplatku, uplatní se na řízení o prominutí poplatků subsidiárně obecná úprava řízení o prominutí daně podle § 259 daňového řádu.⁶ Toto ustanovení přitom výslovně

3. která podle zákona upravujícího pobyt cizinců na území České republiky pobývá na území České republiky přechodně po dobu delší 3 měsíců,

4. které byla udělena mezinárodní ochrana podle zákona upravujícího azyl nebo dočasná ochrana podle zákona upravujícího dočasnou ochranu cizinců,

b) fyzická osoba, která má ve vlastnictví stavbu určenou k individuální rekreaci, byt nebo rodinný dům, ve kterých není hlášena k pobytu žádná fyzická osoba, a to ve výši odpovídající poplatku za jednu fyzickou osobu; má-li ke stavbě určené k individuální rekreaci, bytu nebo rodinnému domu vlastnické právo více osob, jsou povinny platit poplatek společně a nerozdílně.“

3 Ustanovení § 16a zákona o místních poplatcích:

„Obecní úřad může na žádost poplatníka z důvodu odstranění tvrdosti právního předpisu zcela nebo částečně prominout poplatek podle § 10b nebo jeho příslušenství, lze-li to s přihlédnutím k okolnostem daného případu ospravedlnit.“

4 Čl. II bod 2 zákona č. 266/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů:

„Ustanovení § 16a a 16b zákona č. 565/1990 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti ustanovení čl. I bodu 4 tohoto zákona, lze použít pro poplatek nebo jeho příslušenství vzniklé před tímto dnem.“

5 zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

6 Ustanovení § 259 daňového řádu:

„(1) Pokud zákon stanoví orgánu veřejné moci pravomoc zcela nebo částečně prominout daň nebo příslušenství daně, lze tak učinit na základě žádosti daňového subjektu nebo z moci úřední.

(2) K prominutí daně i příslušenství daně může dojít od vzniku daňové povinnosti až do doby uplynutí lhůty pro placení daně, a to i poté, kdy došlo k její úhradě.

(3) Byla-li žádost o prominutí daně nebo příslušenství daně zamítnuta, lze novou žádost podat nejdříve po 60 dnech ode dne oznámení zamítavého rozhodnutí. V této nové žádosti je daňový subjekt povinen uvést jiné důvody než ty, které již obsahovala žádost původní, jinak bude nová žádost odložena. O odložení musí být žadatel vyrozuměn.

(4) Proti rozhodnutí ve věci prominutí daně nebo příslušenství daně nelze uplatnit opravné prostředky.“

zakotvuje jedinou výjimku, kdy není o žádosti o prominutí vydáváno rozhodnutí. Pouze pokud žadatel v opakované žádosti tvrdí totožné důvody jako v původní žádosti, správce daně (poplatku) žádost odloží, přičemž o tomto postupu vyrozumí žadatele o prominutí.

Zákon o místních poplatcích výslovně zakotvuje, že řízení o poplatcích vykonává obecní úřad.⁷ Správcem poplatku je tedy městský úřad, který je věcně příslušný rovněž k rozhodování o žádostech o prominutí místního poplatku za komunální odpad podle § 16a zákona o místních poplatcích. **Pravomoc rozhodnout o žádosti o prominutí poplatku nenáleží radě města.**

Dodržení správného procesního postupu je důležité pro zachování práv poplatníka. Daňový řád vylučuje uplatnění opravných prostředků proti rozhodnutí ve věci prominutí daně (poplatku), což vede k závěru, že rozhodnutí o žádosti o prominutí místního poplatku je přímo napadnutelné správní žalobou. Pokud tedy správce poplatku o žádosti nevydá rozhodnutí, nemůže poplatník využít možnost podat správní žalobu proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. soudního řádu správního.⁸ Totéž platí i pro možnost podání podnětu na nařízení přezkoumání rozhodnutí, neboť využití tohoto dozorčího prostředku je rovněž spojeno s předpokladem vydání rozhodnutí ze strany správce poplatku. **Nevydání rozhodnutí o žádosti o prominutí místního poplatku má tedy dopady zejména na možnosti procesní obrany poplatníka.**

Městský úřad má rovněž povinnost do odůvodnění rozhodnutí o žádosti o prominutí poplatku promítnout svou správní úvahu, aby měl poplatník možnost seznámit se s důvody, které městský úřad k jeho závěru vedly. Otázkou promítnutí správního uvážení v rozhodnutí o žádosti o prominutí daně (poplatku) se opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud. Již v souvislosti s právní úpravou obsaženou v zákoně o správě daní a poplatků⁹ dospěl k závěru, že z rozhodnutí správce daně (poplatku) musí být patrné, jakými úvahami se úřad řídil a čím podložil svůj právní názor. Nejvyšší správní soud například v rozsudku sp. zn. 2 Afs 81/2015, ze dne 7. července 2015 uvedl, že: „[...] Nejvyšší správní soud již dříve opakovaně dospěl k závěru, že v důsledku rozhodování správce daně za uplatnění správního uvážení **musí být jeho rozhodnutí odůvodněna tak, aby bylo zřejmé, o jaké skutečnosti správní orgán opřel svůj právní závěr a proč považuje důvody žádosti o prominutí příslušenství daně za nepravdivé nebo vyvrácené. Jen v takovém případě má daňový subjekt možnost efektivní obrany svých práv, tj. možnost uplatnit žalobní body, které by mohly vyvrátit, popř. zpochybnit závěry rozhodujícího orgánu**“.¹⁰

Nastíněná problematika byla předmětem jednání uskutečněného dne 9. listopadu 2016 na Městském úřadě Český Brod. Ze strany městského úřadu byly jednání přítomny vedoucí odboru finančního Jaroslava Sahulová, vedoucí odboru vnitřních věcí Mgr. Klára Ulrichová a paní Hana Kokešová. Z jednání vyplynulo, že městský úřad vydá rozhodnutí o žádostech

7 Ustanovení § 14 odst. 3 zákona o místních poplatcích:

„(3) Řízení o poplatcích vykonává obecní úřad.“

8 zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů

9 zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění účinném do 31. 12. 2010

10 Judikatura Nejvyššího správního soudu se týká především institutu prominutí daně podle § 55a zákona o správě daní a poplatků. Obecné závěry soudu týkající se prominutí daně jsou však cenným vodítkem pro posuzování prominutí daně podle § 259 daňové řádu, resp. § 16a zákona o místních poplatcích.

stěžovatelky o prominutí místního poplatku za komunální odpad, které bude obsahovat řádné odůvodnění. Z jednání rovněž vyplynulo, že si je úřad vědom procesního pochybení a do budoucna bude v obdobných situacích postupovat v souladu s relevantní právní úpravou.

Dne 7. prosince 2016 mi městský úřad poskytl kopii následně vydaného rozhodnutí o žádostech stěžovatelky o prominutí místního poplatku za komunální odpad.¹¹ Po jeho posouzení uvádím, že **rozhodnutí obsahuje zákonné náležitosti zakotvené v § 102 daňového řádu**. Pro budoucí praxi městského úřadu však dodávám, že by bylo vhodné v odůvodnění rozhodnutí více rozvést důvody vedoucí k zamítnutí žádosti o prominutí. Nápravu procesního postupu městského úřadu shledávám přesto jako dostatečnou.

Dospěl jsem tedy k závěru, že Městský úřad Český Brod přijal dostatečná opatření k nápravě, a rozhodl jsem se proto šetření uzavřít podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.¹²

S pozdravem

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
zástupce veřejné ochránkyně práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

11 rozhodnutí č. j. MUCB 28028/2016/FO/1340, ze dne 28. 11. 2016

12 zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů